

Best Practice

เขตตรวจราชการที่ ๕
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

เรื่อง การบริหารจัดการตลาดใต้เคี่ยม

อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

เรื่องการบริหารจัดการตลาดใต้เคี่ยม

๑. ความสำคัญและความเป็นมา

ตลาดใต้เคี่ยมหรือตลาดใต้เคี่ยม ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร บนพื้นที่สาธารณประโยชน์ประเภท หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล) ดิดชายทะเล ภายในสวนไม้เคี่ยมที่แสนร่มรื่น บนพื้นที่ ๗ ไร่ ซึ่งเป็นตลาดนัดชุมชนในบรรยากาศวิถีพื้นบ้าน โดยมีการตกแต่งซุ้มร้านค้าด้วยวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทำให้ทั่วทั้งตลาดมีบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นกันเอง ตลาดแบ่งออกเป็น ๗ โซนมีซุ้มจำหน่ายสินค้ากว่า ๕๐ ซุ้ม โดยสินค้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่ชาวบ้านในพื้นที่นำมาขาย ไม่ว่าจะเป็นสินค้าทางการเกษตร สมุนไพร อาหารทะเลสด ๆ ผัก-ผลไม้ปลอดสารพิษ อาหารพื้นเมือง ขนมพื้นบ้านที่หาทานได้ยาก เครื่องดื่มสมุนไพร เป็นต้น อีกทั้งยังมีการเน้นการใช้วัสดุพื้นบ้าน จำพวกใบตอง ใบบัวมาห่ออาหาร ใช้ไม้ไผ่มาทำแกว้น้ำดื่ม โดยเปิดให้ขายทุก ๆ วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. โดยเริ่มเปิดครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

เนื่องด้วยเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้เกิดวิกฤตยางพาราและปาล์มน้ำมันมีราคาคต่ำมาก กลุ่มตามรอยพ่อเพื่อพ่อเพียงได้นำเรื่องการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต เช่น การปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูกเสนอต่อกำนันตำบลละแม คือนายนรินทร์ พันธุ์เจริญ และกำนันตำบลละแมได้นำแนวคิดนี้เสนอต่อนายอำเภอละแมและได้นำแนวคิดนี้ไปพูดคุยในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยมีมติที่ประชุมเห็นด้วย เนื่องจากตรงกับนโยบายของอำเภอตามโครงการตามรอยพ่อเพื่อพ่อเพียง โดยยึดแนวทางพอกิน พอใช้ ลดรายจ่ายในครัวเรือนเน้นเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษโดยได้มีการจัดเวทีเสวนาและให้ผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านไปขยายผลโดยการจัดตั้งคณะทำงานระดับตำบลขึ้นทุกตำบลเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนเวทีเสวนาตามรอยพ่อ เพื่อพ่อเพียง และจากการประชุมเสวนาดังกล่าวได้มีคำถามจากชาวบ้านว่าผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในทุกหมู่บ้านหาจำหน่ายเองไม่หมดแล้วจะเอาผลผลิตเหล่านี้ไปทำอะไรขายใครได้บ้างจึงเป็นแนวคิดร่วมกันเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาในการจำหน่ายผลผลิตของชุมชน โดยนายอำเภอละแม กำนันตำบลละแม และพัฒนาการอำเภอละแมเป็นแนวคิดหลักว่าถ้านำผลผลิตที่มีทั้งหมดมาจำหน่ายในรูปแบบตลาดนัดวัฒนธรรมวิถีพอเพียงก็น่าจะเป็นเรื่องที่ได้เพราะแต่ละชุมชนมีภูมิปัญญาที่หลากหลายเนื่องจากผู้คนที่มาอาศัยอยู่ที่อำเภอละแม มาตั้งรกรากมาจากหลายจังหวัดจึงทำให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีของดีแต่ละชุมชนตามบริบทพื้นที่จึงได้ปรึกษารื้อกันว่าจะดำเนินการเปิดตลาดโดยเลือกพื้นที่ของวัดปากน้ำละแม ในพื้นที่หมู่ที่ ๑ บ้านปากน้ำละแม ตำบลละแม เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้ไม่ได้ใช้

ประโยชน์มาเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นป่าเคี่ยม จึงได้นำทีมงานหน่วยงานราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาช่วยกันพัฒนาป่าเคี่ยมแห่งนี้และจัดทำเป็นร้านค้า ๑ หมู่บ้าน ๑ ของดี ๑ ชุมชน โดยไม่ได้ใช้เงินจากทางราชการและได้ทำการเปิดตลาดอย่างเป็นทางการในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีแหล่งจำหน่ายสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอละแม
๒. เพื่อให้ตลาดใต้เคี่ยมเป็นตลาดที่จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรปลอดสารพิษ ราคาถูก
๓. เพื่อให้ตลาดใต้เคี่ยมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๔. เพื่อยกระดับเศรษฐกิจระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
๕. เพื่อเชื่อมโยงและต่อยอดการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอละแม และจังหวัดชุมพร

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน (วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ)

๑. การหาแนวร่วมที่สมัครใจมีความเสียสละ เช่นผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำตามธรรมชาติ
๒. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดสินค้าที่จะนำมาจำหน่ายในตลาดใต้เคี่ยม
๓. การกำหนดพื้นที่ ปรับปรุง/พัฒนาพื้นที่สร้างตลาดโดยมีหน่วยงานราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านมาช่วยกันพัฒนาพื้นที่
๔. การรับลงทะเบียนสินค้าที่นำมาจำหน่ายเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนของสินค้า และกำหนดโซนพื้นที่จำหน่าย
๕. ออกแบบผังทำร้านค้า ซึ่งใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้าง โดยมีผู้นำท้องที่/ท้องถิ่นร่วมกันสร้าง
๖. ร่างธรรมนูญ/กฎ/ระเบียบ/และตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านต่าง ๆ
๗. จัดอบรม / ประชุมผู้จำหน่ายสินค้า เรื่องคุณภาพของสินค้า ราคาถูก ให้บริการด้วยอัธยาศัยที่ยิ้มแย้มแจ่มใสมีความเป็นกันเองกับลูกค้า

๔. ผลการดำเนินงานผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ประชาชนในพื้นที่อำเภอละแมมีแหล่งจำหน่ายสินค้า

๒. มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยง การท่องเที่ยวให้กับพื้นที่อำเภอละแม และจังหวัด ชุมพร

๓. สร้างรายได้ให้กับชุมชนจากการขายสินค้าและการท่องเที่ยวโดยมีนักท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าอาทิตย์ละ ๓,๐๐๐ คน ยอดจำหน่ายไม่ต่ำกว่าอาทิตย์ละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท

๔. สร้างความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของคนในชุมชน

๕. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

๑. ผู้นำโดยเฉพาะผู้นำท้องที่/ท้องถิ่นและผู้นำตามธรรมชาติในพื้นที่มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพ ทั้งมีจิตสาธารณะ ซึ่งผลต่อความเชื่อมั่นศรัทธาของคนในชุมชนและได้รับการยอมรับส่งผลต่อความสำเร็จ

๒. ความร่วมมือของคนในพื้นที่ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินการเพราะหากไม่ได้ รับความร่วมมือของคนในพื้นที่ ตลาดใต้เคี่ยมก็ไม่สามารถดำเนินการได้

๓. บุคลากรซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารฝ่ายต่าง ๆ ของตลาดใต้เคี่ยมบริหารงานด้วยความมุ่งมั่นเสียสละ โดยไม่รับค่าตอบแทน

๔. ได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการระดับอำเภอ จังหวัด องค์กรภาคเอกชน และส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก การดำเนินการของตลาดใต้เคี่ยมต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

๕. ผู้จำหน่ายสินค้าให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามธรรมเนียม/กฎ/ระเบียบของตลาดในการจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ ราคาถูก และให้บริหารด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง

๖. บทเรียนที่ได้รับ

๑. ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน สามารถใช้เป็นพลังในการสร้างความสำเร็จให้กับ ชุมชน

๒. ความภูมิใจในเอกลักษณ์วัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น สามารถสร้างความประทับใจ ให้กับนักท่องเที่ยว

๓. การพูดคุยสร้างความเข้าใจแลกเปลี่ยนแนวคิดให้ความเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น นำมาซึ่งการสร้างความสำเร็จให้กับตลาดใต้เคี่ยม

๔. การสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างจุดขายให้กับชุมชนท้องถิ่นทำให้เศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น

ภาพประกอบ

ออกแบบผังทำร้านค้า ซึ่งใช้วัสดุธรรมชาติในการสร้าง โดยมีผู้นำท้องถิ่น/ท้องถิ่น นักเรียน นักศึกษา ร่วมกัน สร้าง

จัดอบรม / ประชุมผู้จำหน่ายสินค้า เรื่องคุณภาพสินค้า ราคาถูก พุดจาอี้มแย้มแจ่มใสมีความเป็น
กันเองกับลูกค้า

ผู้มร้านค้าต่าง ๆ

บรรยากาศตลาดใต้เคี่ยม

การจัดกิจกรรมต่าง ๆ บริเวณตลาดใต้เคี่ยม

